

«TEXTOS FILOSÒFICS»:

una gran col·lecció documental en català

Poc a poc la producció bibliogràfica va encetant nous tombants. Enmig de la manca i dèficit del llibre d'assaig de recerca, de l'estudi monogràfic, del tractat científic, del llibre senzill i de gran consum, noves col·leccions es proposen de fer-nos retrobar el camí de la normalitat. Seguint l'anella de sèries tan prestigioses i de tant rigor com «Els Nostres Clàssics», «Clàssics Llatins i Grecs» de les editorials Barcino, Alpha, etc. «Textos filosòfics», en una vinculació al moment present –format de butxaca, edició acurada i de bon disseny, rebuig de l'academisme endinsant-se en un cert

«populisme» tot i servir un respecte per la digna presentació...–, és un cas semblant al de les col·leccions esmentades. Si bé la seva producció és minsa –16 títols en contra dels 23 previstos si hem de creure les intencions inicials: un volum mensual des de l'abril del 1981–, cal valorar-la, com sempre, des d'una òptica del servei, el buit que ha de cobrir, la categoria formal del producte i la validesa de la traducció i, òbviament, de l'obra presentada.

És en aquest context que «Textos Filosòfics» («T.F.») apleix una missió amb un triple objectiu: abastar materials de treball a

l'estudiant i professional de la cultura, possibilitar l'accés a unes obres universals sense recórrer a traduccions foranes i llençar una ofensiva en un grau d'ambició poques vegades assolit en temàtiques especialitzades: 150 llibres de filosofia. ¿Que es tardaran 12 anys? Sembla indiferent. El fet és únic: normalitzem en català, i sense tenir el català com a llengua oficial i única obligatòria, uns pressupostos de cultura com els de qualsevol país independent amb demografia o extensió similar a la catalana i una extensió de l'ensenyament que possibiliti la comercialització d'aquests títols de tanta importància cultural.

La primera col·lecció de Filosofia en català

L'estructura

Cada volum es presenta d'una manera ben instrumental: una cronologia, una introducció, una bibliografia, una nota tècnica... Elements que ajuden a una millor penetració del lector en el món de Foucault, Comte o Kant. La divisió dels cent-cinquanta volums respon a una simplificada visió de la història de les idees i del pensament: cinquanta volums de filosofia antiga i medieval, cinquanta de moderna i cinquanta de contemporània. Un artificial equilibri en el qual sens dubte hi figurarà l'aspecte essencial més aconseguit de l'esperit creatiu humà al costat, també, de les altres col·leccions que poden o bé han publicat de fet llibres de tipologia semblant: «Millors Obres de la Literatura Universal» (Edicions 62), «Clàssics de la Ciència» (revista **Ciència**) o bé «Clàssics del pensament modern» (Diputació de Barcelona i Edicions 62), per no citar més que les darreres col·leccions aparegudes al mercat.

És aquesta darrera la que complementa el fons de l'acció editorial d'aportar filosofia en català. Si Laia publica les **Cartes perses** de Montesquieu o les **Cartes filosòfiques** de Voltaire, Edicions 62 aportarà **L'esperit de les lleis** de Montesquieu i **Escrits sobre la tolerància** de Voltaire. En conjunt podrem disposar d'un volum de títols prou indispensables en el present moment de la cultura catalana que necessita, encara,

operacions d'envergadura, de base, on encara cal la col·laboració/patrocini institucional. Així, «T.F.» ve avalada –s'entén en l'aspecte econòmic– per la Fundació Jaume Bofill i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, ens que s'honoren amb aquesta acció que té uns efectes a mig termini i ben allunyats d'una espectacular acció d'incidència massiva.

Són precisament aquests fets els que creen possibilitats de cultura. La llàstima és la dissociació entre el món universitari i el món del carrer en el ressò de sèries com la que avui ens ocupa. D'ací la importància del llibreter que, si bé quantitativament no tindrà, és obvi, un difusió tan alta com col·leccions més populars, sí que demostrarà, incidint amb el seu públic tot oferint la sèrie «T.F.», la realitat de la llibreria com a instrument de formació, d'informació i, en definitiva, de promoció cultural.

Valoracions

No és aquest el lloc més adient per efectuar una valoració de la proposta que el malaguanyat Josep M. Calsamiglia, Pere Lluís Font i Josep Ramoneda com a consell assessor i Pilar Esteve i Ignasi Riera com a redactors ofereixen al mercat català. És senzillament la notícia de la presència d'una col·lecció que ofereix prou

aficients a qualsevol lector mínimament culte gràcies a títols de prou interès massiu a nivell mig: **El Príncep** de Maquiavel, **Fenomenologia i existencialisme** de Sartre, **Pensaments** de Pascal, etc. És en aquest sentit que cal lamentar la poca promoció/difusió que editor/mitjans de comunicació han efectuat de «T.F.» Si bé la sèrie és prou representativa de tendències i prou àmplia cronològicament caldria retreure, a més del factor exposat més amunt, la manca d'uns autors/temes més lligats a la nostra cultura –es poden comptar amb els dits d'una mà els filòsofs catalans– i també la programació: els primers títols d'aparició són, generalment, prou àrids per al públic general. Encestar la col·lecció amb aquells volums a freqüència de lector no especialitzat, qualsevol professional de la cultura –per a entendre'ns: un mestre, un periodista, un funcionari...–, hagués estat «picar» més fort en l'impacte/penetració.

Malgrat tot «T.F.» és present i caldrà desitjar que el ritme d'aparició mantingui o, millor, incrementi, la seva presència ja que els cent cinquanta títols previstos més els vint-i-cinc de «Clàssics del pensament modern» constituïran una peça clau i magnífica en la normalització cultural catalana que en el camp del llibre és, sens dubte, el millor, dels diversos que constitueixen els mitjans de comunicació de massa.

Josep M. Figueres

OLS APAREGUTS:

- LA GENEALOGIA DE LA MORAL**, Friedrich Nietzsche. (Traducció de Joan Leita. Edició a cura de Josep M. Calsamiglia). 248 pàgs.
- 2 APOLOGIA DE SÒCRATES, CRITÓ, EUTIFRÓ, PROTÀGORES**, Plató. (Traducció de Joan Crexells. Edició a cura de Josep Vives). 2ª edició. 212 pàgs.
- 3 TRACTATUS LOGICO-PHILOSOPHICUS**, Ludwig Wittgenstein (Traducció i edició a cura de Josep M. Terricabras). 168 pàgs.
- 4 DISCURS SOBRE L'ESPERIT POSITIU**, precedit de les dues primeres lliçons del CURS DE FILOSOFIA POSITIVA, A.Comte. (Traducció de J. Melendres). Edició a cura de Joan Rovira). 258 pàgs.
- 5 APOLOGIA DE RAMON SIBIUDA**, Michel de Montaigne. (Traducció de Jaume Casals. Edició a cura de Pere Lluís Font). 330 pàgs.
- 6 BREVILOQUI SOBRE EL PRINCIPAT TIRÀNIC**, Guillem d'Ockham. (Traducció i edició a cura de Francesc J. Fortuny). 310 pàgs.
- 7 PSICOLOGIA**, Aristòtil. (Traducció de Joan Leita. Edició a cura d'Eusebi Colomer). 247 pàgs.
- 8 EL PRÍncep**, Maquiavel. (Traducció i edició a cura de Jordi Moners i Sinyol). 158 pàgs.
- 9 SOLILOQUIS**, Sant Agustí. (Traducció i edició a cura de Joan Peguerols). 118 pàgs.
- 10 FENOMENOLOGIA I EXISTENCIALISME**, Jean Paul Sartre. (Traducció i edició a cura de Maria Aurèlia Capmany). 202 pàgs.
- 11 L'ORDRE DEL DISCURS I ALTRES ESCRITS**, Michel Foucault. (Traducció de Pompeu Casanovas, edició a cura de Josep Ramoneda). 202 pàgs.
- 12 PROLEGÒMENS**, Immanuel Kant, (Trad. de Gerard Vilar). Edició a cura de Pere Lluís Font). 246 pàgs.
- 13 PRINCIPIA ETHICA**, George Edward Moore. (Traducció de Núria Roig. Edició a cura de Joaquim Clotet). 342 pàgs.
- 14 INVESTIGACIÓ SOBRE L'ENTENIMENT HUMÀ**, David Hume. (Traducció de Josep M. Sala Valldaura. Edició a cura de Victòria Camps). 224 pàgs.
- 15 L'HOMME MÀQUINA**, Julien Offroy de la Mettrie. (Traducció de Joan Soler i Amigó. Edició a cura de Miquel Morey). 116 pàgs.
- 16 DISCURSOS. PROFESSIÓ DE FE**, Jean-Jacques Rousseau. (Traducció de Josep M. Sala Valldaura. Edició a cura de Christian Delacampagne). 202 pàgs.

EN CURS DE PUBLICACIÓ

SOBRE LA LLIBERTAT, John Stuart Mill (Traducció i edició a cura de Lluís Flaquer).

ENCARA UNA FILOSOFIA DE LA HISTÒRIA, Johann Gottfried von Herder. (Traducció de Joan Leita. Edició a cura de Lluís Sala i Molins).

ASSAIG SOBRE EL GOVERN CIVIL precedit de

la **CARTA SOBRE LA TOLERÀNCIA**, John Locke (Traducció de Jaume Medina i Joan Sellent. Edició a cura de Josep Ramoneda).

EL MATERIALISME HISTÒRIC I LA FILOSOFIA DE CROCE, Antonio Gramsci (Traducció i edició a cura de Jordi Moners i Sinyol).

ANTOLOGIA, Eckhart (Traducció i edició de Josep Batalla).

ANTOLOGIA FILOSÒFICA, Ramon Llull.

DECLARACIÓ DE PRINCIPIS

Perquè una determinada disciplina o espai del camp del saber pugui progressar, dins d'una cultura, cal que disposi de l'instrumental necessari. Un dels objectius d'aquests **Textos filosòfics** és dotar la filosofia al nostre país de les eines de treball bàsiques per poder fer el seu camí. I, en filosofia, les eines fonamentals són els textos més importants de la seva llarga història.

Textos filosòfics vol constituir, doncs, una autèntica biblioteca catalana de materials bàsics de la filosofia. Per això, el **Consell Assessor** responsable d'aquesta col·lecció, compost per **Josep M. Calsamiglia, Pere Lluís Font i Josep Ramoneda**, ha seleccionat cent cinquanta obres que considerem fonamentals i representatives dels diversos moments del pensament filosòfic. La selecció ha intentat de conjuminar les obres cabdals amb d'altres de menors, però molt signifi-

catives, per tal de donar a la col·lecció un caràcter relativament ampli i d'intencions fonamentalment pedagògiques. La col·lecció **Textos filosòfics** no va destinada només als especialistes sinó que ha estat pensada fonamentalment per a totes aquelles persones interessades a accedir a la problemàtica filosòfica i al pensament dels clàssics.

Textos filosòfics pretén, per tant, facilitar, a tots nivells, la tasca pedagògica dels ensenyants de filosofia que s'han hagut d'acostumar a remetre els seus alumnes a materials en francès, castellà o altres llengües properes.

Textos filosòfics pretén també contribuir a la normalització d'un llenguatge filosòfic català. Únicament amb la confrontació amb els problemes que planteja trobar la forma precisa que ha de prendre un terme filosòfic en el nostre idioma, al llarg d'un treball rigorós de traducció, ens pot ajudar a configurar un llenguatge filosòfic nostre.